

► Heja på dina arbetskamrater

PÅ JOBBET

#4 2017

ARBETSFÖRMEDLING I FOKUS

YFI

– Sfi och yrkesutbildning i samma paket

FRAMTID

En dag på Arbetsförmedlingen 2021

ENKÄT

Detta tycker vi om organisationsförändringen

Plus!

- DIGITALA FÖRETAGSRÅDGIVARE
- SOCIALA RÖRLIGHETEN MINSKAR
- FÖRNYELSERESAN UNDERSÖKT

**SÅ SÄNKTE
AF HAPARANDA
LÅNGTIDS-
ARBETSLÖSHETEN**

**SVERIGES BÄSTA
ARBETSFÖRMEDLING –
NY TV-SERIE I FEM DELAR**

ROSE OCH AIDA

stärker

INTERNATIONELLA KVINNOR

Frida Lindvall från Arbetsförmedlingen och Tobias Fannkvist från Stockholms Stad siktar på att få igång fler yrkesutbildningar med integrerat språkstöd.

Yrkes- utbildning

OCH SFI I ETT

I Stockholm pågår ett projekt där invandrare pluggar svenska parallellt med en yrkesutbildning i ett bristyrke. De första intrycken är lovande och de aktörer som ingår vill gärna se att modellen permanentas.

TEXT: **Bengt Rolfer** FOTO: **Linus Hallberg**

För närvarande deltar ett 80-tal invandrare i projektet som startade förra året. De genomgår en utbildning på fyra eller fem terminer där svenska kombineras med yrkesutbildning till antingen undersköterska, kock eller byggnadsarbetare.

– Det unika med vår utbildningsdesign är att språk- och yrkeslärare arbetar integrerat. Det är ett sätt att öppna en yrkesutbildning även för dem som inte är behöriga genom godkänd SVA, svenska som andraspråk. Vi har lagt in språkstödet i den vanliga yrkesutbildningen, förklarar projektledaren Tobias Fannkvist.

Rent praktiskt går det alltså till så att svenskläraren och yrkesläraren arbetar tillsammans i klassrummet. All undervisning sker på svenska men är anpassad till den yrkesinriktning som eleverna har valt.

– Det här är en jättebra satsning. Det vore bra om vi på Arbetsförmedlingen skulle kunna kombinera ihop insatser till ett liknande färdigt paket i större utsträckning än vad vi gör i dag, säger Frida Lindvall, verksamhetssamordnare på Af Stockholm Etablering.

Hon är också Arbetsförmedlingens representant i styrgruppen för YFI-projektet. Förkortningen står för Yrkesutbildning med integrerad språkutbildning för invandrare och

Cecilia Cederholm

”Här har eleverna en tydlig början och ett tydligt slut och de har ett specifikt mål – att få en yrkesutbildning.”

är ett samverkansprojekt mellan Stockholms stad och Europeiska socialfonden.

På Åsö gymnasium på Södermalm i Stockholm bedrivs undersköterskeutbildningen. Här fördelas undervisningen mellan två SFI-lärare, Martin Bortz och Cecilia Cederholm, samt vårdläraren Christina Ulriksson.

I projektet ingår också Sahhanim Yildiz Cernvall som kallar sig ”jobbmatchare”. Hon har till uppgift att hålla kontakt med arbetsgivare och ordna praktikplatser men också att hjälpa eleverna med andra jobbsökaraktiviteter.

SFI-lärarna tycker att YFI-modellen har stora fördelar jämfört med traditionell SFI.

– Det är stor skillnad, säger Cecilia Cederholm. Här har eleverna en tydlig början och ett tydligt slut och de har ett specifikt mål – att få en yrkesutbildning. Det är mycket mer motiverande än vanlig SFI där många känner sig frustrerade för att de inte vet vad det ska leda till. Där

saknas ofta en konkret koppling till ett jobb och då är det lättare att tappa sugen.

– Med den här utbildningen har eleverna goda chanser att få en anställning när de är klara, tillägger Martin Bortz.

I kontakterna med arbetsgivarna har jag fått mycket positiv respons.

Christina Ulriksson kommer från den reguljära gymnasieutbildningens vård- och omsorgsprogram och betonar att innehållet i YFI-kursen är detsamma som i Skolverkets vanliga kursplan. Skillnaden är att det pågår språkundervisning samtidigt. Vilket ställer lite andra krav på lärarna.

– Vi sitter tillsammans och planerar lektionerna och utvecklar upplägget successivt, säger hon.

Jämfört med traditionell SFI gäller det alltså här att fokusera på en terminologi som är relevant för en undersköterska.

– Vi är ju beroende av att veta vad Christina ska prata om så att vi kan förbereda oss med bakgrundsinformation och vilka ord som kommer upp så att vi kan lägga ut ordlistor på nätet, förklarar SFI-lärarna.

Vi ber om några exempel. "Nedre hygien. Eller specifika hjälpmedel som stetoskop eller elektrisk rullstol", svarar Cecilia Cederholm.

– Men det handlar inte bara om att lära sig ord utan också om att kunna använda dem i rätt sammanhang och veta hur man går till väga rent praktiskt. Eleverna ska kunna berätta när de ska använda plasthandskar och hur de går till väga för att hjälpa en person på ett äldreboende in i duschen, exemplifierar Martin Bortz.

– Vi gör också rollspel där de bland annat får träna på bemötande. Över huvud taget har vi mer muntliga inslag än i den ordinarie vårdutbildningen, tillägger Christina Ulriksson.

Den här terminen är eleverna ute på sin första sexveckorspraktik. YFI:s jobbmatchare Sahhanim Yildiz Cernvall säger att det är ganska lätt att hitta praktikplatser. Åtminstone för eleverna på undersköterskekurserna.

– I kontakterna med arbetsgivarna har jag fått mycket positiv respons. Jag har också bjudit in chefer från äldreomsorgen för att vi ska kunna utforma utbildningen efter deras behov, säger hon.

Fakta YFI

Yrkesinriktade utbildningar för invandrare med integrerad språkutbildning, YFI, är ett projekt i Stockholm med tre inriktningar: kock, bygg och anläggning samt undersköterska inom äldreomsorg. Totalt har YFI ett 80-tal elever. Kock och bygg är tvååriga och avslutas i december i år, medan undersköterskeeleverna går ytterligare en termin. Inga nya kurser är planerade men projektledningen ser gärna en fortsättning.

SFI-läraren Martin Bortz, vårdläraren Christina Ulriksson och Cecilia Cederholm, SFI, delar på undervisningen Sahhanim Yildiz Cernvall håller kontakt med arbetsgivare och ordnar praktikplatser. Alla fyra ser stora fördelar med samarbetet.

Farah Aghattas och Souzan Ahmadi Sianav är två av eleverna som nu praktiserar inom äldreomsorgen. De känner redan att de har gjort rätt yrkesval. Souzan som kom hit från Iran för knappt tre år sedan har sina föräldrar kvar där.

– Nu när jag inte kan hjälpa min mamma och pappa kan jag hjälpa andra äldre i stället. Det ger en bra känsla. Jag har inte jobbat inom vården tidigare, men jag ville prova det och jag är nöjd med mitt val, säger hon.

Farah är från Marocko och har varit i Sverige i sex år. Hon fick tips av en kompis om kursen och är glad att hon kom in på den. Hon tycker att kombinationen språk- och yrkesutbildning fungerar bra.

– Det är bra med två lärare, då finns alltid någon som kan hjälpa oss om vi inte förstår, säger hon.

De båda kvinnorna betonar att det inte bara handlar

Farah Aghattas och Souzan Ahmadi känner båda att de har hittat rätt i sitt yrkesval och att kombinationen språk- och yrkesutbildning fungerar bra.

om språkliga frågor även om all undervisning sker på svenska. Det ingår också praktiska saker som att lära sig tvätta, duscha och mata eller ringa efter ambulans och kunna förklara vad som har inträffat.

I slutet av maj nästa år är de färdigutbildade undersköterskor om allt går som planerat. Och båda hoppas kunna få jobb direkt. Kanske på de äldreboenden där de nu praktiserar.

Projektledaren Tobias Fannkvist berättar att intresset för att gå den här utbildningen har varit stort. Det började med att man marknadsförde den på bland annat SFI-skolor, stadens Jobbtorg och även på Arbetsförmedlingen.

Projektet har som uttalade mål att stärka förutsättningarna för ett effektivare samarbete mellan de olika

aktörerna och att utveckla en modell som kan integreras i den ordinarie verksamheten.

– Ingenting är klart ännu, men det är dit vi siktar, säger Tobias Fannkvist.

Också Frida Lindvall ser stora fördelar med den här designen.

– Tidig språkpraktik är något som efterfrågas av många arbetssökande. Här får man allt i samma paket och det skapar motivation att hänga kvar. Jag tycker att det finns bra lärdomar att dra av detta projekt även för oss på Arbetsförmedlingen. Som det är i dag får vi inte konkurrera med ordinär utbildning. Då är det bra att man kan utveckla den här formen av samverkan. Man kan alltid diskutera vem som ska göra vad, men vi har ju alla samma intresse av att hitta lösningar, säger hon. ●